

Asia: VN/22156/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Asia: Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunto Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesityksestä

Esitetty Tiilikkajärven kansallispuiston laajennus muodostaisi olevan kansallispuiston kanssa laajan ja melko yhtenäisen suo-, metsä- ja vesiluonnon kokonaisuuden Ylä-Savoon ja täydentäisi kansallispuistoverkostoa Itä-Suomen osalta merkittävästi. Pohjois-Savossa on kaksi pinta-alaltaan melko suppeaa kansallispuistoa ja Tiilikkajärven kansallispuiston laajennus parantaisi tilannetta sekä luontoarvojen säilymisen että virkistyskäytön mahdollisuuksien osalta selvästi. Kansallispuiston laajentaminen tukee osaltaan luontokadon pysäyttämiseen ja ilmastonmuutoksen torjumiseen ja sopeutumiseen liittyvien kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden toteuttamista.

Kansallispuiston laajentaminen kytkee hyvin yhteen Tiilikkajärven, Löytynsuon-Maamonsuon ja Pumpulikirkon alueen aina Metsäkartanon nuoriso- ja matkailukeskukseen saakka. Luontomatkailu ja muu virkistyskäyttö kansallispuistoissa ja muilla luontokohteilla on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti, osin pysyvästikin. Kansallispuiston laajeneminen tarjoaisi lisää retkeilykohteita ja mahdollisuuksia laajempienkin retkien toteuttamiseen alueella. Metsäkartano alueen eteläosassa tarjoaa hyvät puitteet majoitukseen jo nyt ja voisi toimia jatkossa myös kansallispuiston opastuskeskuksena. Kasvatavat kävijämäärät voivat aiheuttaa luonnon kulumista ja roskaantumista. Virkistyskäytön ohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomioita ja varmistaa riittävä palveluvarustus alueella mukaan lukien ylläpidettävät reitit, taukopaikat ja telttailualueet. Laajennusosalla palveluvarustus on päässyt huonoon kuntoon ja sen parantamiseen tulee osoittaa riittävä rahoitus.

Kansallispuiston laajennusrajaus käsittää suurimman osan Löytynsuon-Maamonsuon ja Pumpulikirkon Natura-alueista. ELY-keskuksen käsityksen mukaan jo suojellut yksityismaan alueet (YSA) tulee liittää kansallispuistoon, jos ja kun ne siirtyvät valtion omistukseen.

Natura-alueiden toteutustapana on luonnonsuojelulain lisäksi osalla aluetta metsä- ja vesilaki. Pohjois-Savon ELY -keskus esittää, että nekin alueet otetaan kokonaisuudessaan kansallispuiston rajaukseen mukaan. Vaikka kaikilla näillä alueilla ei vielä ole merkittäviä luontoarvoja mm. lumituhohakkuiden vuoksi, voivat ne kehittyä ajan mittaan joko luonnon omien prosessien kautta tai ennallistamalla luontoarvoiltaan hyviksi. Koko Natura-alueen mukaan ottaminen kansallispuistoon selkiyttäisi myös natura-vaikutusten arviointia niillä alueilla, joilla toteutustapana on joku muu kuin luonnonsuojelulaki. Tällä olisi myös puiston maantieteellistä yhtenäisyyttä lisäävä vaikutus.

Rautavaaran kunta on jo pitkään ja aktiivisesti edistänyt luonnonsuojelua ja kestäväää luontomatkailua alueella vuorovaikutteisesti eri toimijoiden kanssa. Tiilikkajärven kansallispuiston laajennusesitys on osa tätä toimintaa. Pohjois-Savon ELY -keskus tukee Rautavaaran kunnan aloitetta kansallispuiston laajentamiseksi. Toteutuessaan laajennus, mukaan lukien parantuneet virkistyskäytön rakenteet, ja tarjoaisi hyviä mahdollisuuksia kehittää kunnan luontomatkailua.

Pohjois-Savon ilmastotiekartta on laadittu vuonna 2020 laajassa yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Ilmastotiekartan tavoitteena on hiilineutraali Pohjois-Savo vuoteen 2035 mennessä. Laajennushanke tukee ilmastotiekartan toteuttamista ilmastomuutoksen hillinnässä, ilmastomuutokseen sopeutumisessa sekä luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. Toteutuessaan laajennus tukee seuraavien Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimenpiteiden toteuttamista:

1) kehitetään luonnon virkistyskäyttöä ja parannetaan matkailukohteiden saavutettavuutta kestävästi, 2) kehitetään vastuullista matkailua ja siihen liittyviä palveluita, 3) lisätään sekä vahvistetaan puisto- ja viheralueita, 4) säilytetään ja vahvistetaan suoalueiden hiilivarastoja ja tuetaan ennallistamishankkeita, 5) vahvistetaan puisto- ja viher-alueiden hiilensidontaa ja monimuotoisuutta ja 6) turvataan luonnon monimuotoisuus ja vähennetään siten ilmastomuutoksen haitallisia vaikutuksia.

Laajennus mahdollistaisi alueen paremman saavutettavuuden kestävästi ja joukkoliikenneyhteyksien parantamisen alueelle. Laajennuksen toteutuessa on luotava edellytyksiä kestäville liikkumispalveluille, joita käyttämällä alue on helposti saavutettavissa. Näin ehkäistään ympäristövaikutuksia, joita kasvava henkilöautoliikenne aiheuttaisi.

Kantonen Leila
Pohjois-Savon ELY-keskus

Lammi Antti
Pohjois-Savon ELY-keskus - Lausunnon esittelijä Antti Lammi, ratkaisija Leila
Kantonen